

การพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสด้วยการแสดงบทบาทสมมติสำหรับนักศึกษา วิชาเอกการจัดการการท่องเที่ยว คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

ปิยจิตร สังข์พานิช*

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) พัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสด้วยการแสดงบทบาทสมมติ สำหรับนักศึกษาวิชาเอกการจัดการการท่องเที่ยว คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม และ ๒) เปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาด้วยนวัตกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้มาโดยวิธีเจาะจง คือ นักศึกษาวิชาเอกการจัดการการท่องเที่ยว คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ในภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๕๗ จำนวนทั้งหมด ๑๒ คน ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสาร ๑ (FREN 1701) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ ได้แก่ กิจกรรมการสนทนาภาษาฝรั่งเศสในชีวิตประจำวันด้วยการแสดงบทบาทสมมติ จำนวน ๕ สถานการณ์ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบก่อนเรียนและทดลองพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสด้วยการแสดงบทบาทสมมติ ทั้ง ๕ สถานการณ์ หลังการพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสด้วยการแสดงบทบาทสมมติ นักศึกษาทำแบบฝึกหัดท้ายบท ผู้วิจัยได้นำผลคะแนนที่ได้จากแบบฝึกหัดทั้ง ๕ สถานการณ์มาหาค่าเฉลี่ยและเปรียบเทียบกับคะแนนจากการทำการทดสอบหลังเรียนซึ่งเป็นข้อสอบชุดเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียนเพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการพูด การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ๑) การ

พัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสด้วยการแสดงบทบาทสมมติสำหรับนักศึกษาวิชาเอกการจัดการการท่องเที่ยว คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษมนี้ มีประสิทธิภาพ ๘๒.๓๓/๘๕.๑๗ และ ๒) นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นหลังจากได้รับการพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสด้วยการแสดงบทบาทสมมติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

คำสำคัญ: การพัฒนาทักษะการพูด ภาษาฝรั่งเศส การแสดงบทบาทสมมติ

Résumé :

Les buts de cette recherche sont de développer la compétence communicative en expression orale en français à l'aide de la simulation pour les étudiants de Tourisme de la Faculté de la Gestion, Université Rajabhat Chandrakasem et de comparer les résultats obtenus après cet apprentissage. L'échantillon est composé de douze étudiants de Tourisme de la Faculté de la Gestion choisis exprès au cours de français pour la communication 1 (FREN 1701) à l'Université Rajabhat Chandrakasem lors du deuxième semestre universitaire 2014. Les moyens utilisés pour cette recherche expérimentale étaient cinq leçons de français pour la communication

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์สาขาวิชาภาษาฝรั่งเศสธุรกิจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

dans la vie quotidienne et exercices de français à l'aide de la simulation, un pré-test et un post-test d'évaluation. Les données ont été analysées au moyen de pourcentage, moyenne et écart-type. Le résultat a montré que l'efficacité des leçons de français pour la communication dans la vie quotidienne et exercices de français à l'aide de la simulation était de 82.33 et 85.17 pour cent pour les exercices et le post-test, respectivement. La performance des étudiants s'est avérée meilleure après avoir suivi les leçons de français pour la communication dans la vie quotidienne et exercices de français à l'aide de la simulation.

Mots-Clés : Expression orale, étudiants de tourisme, français, simulation

ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย

ทักษะการพูดเป็นทักษะที่สำคัญทักษะหนึ่งในบรรดาสี่ทักษะที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร เนื่องจากการพูดเป็นการถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจ รวมถึงความรู้สึกให้ผู้ฟังได้รับรู้ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากที่สุด ดังเช่นที่ สุมิตรา อังวัฒนกุล (๒๕๕๐ : ๑๖๓) ได้ให้ความหมายว่า การพูดเป็นการถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจ และความรู้สึกให้ผู้ฟังได้รับรู้และเข้าใจจุดมุ่งหมายของผู้พูด ดังนั้นทักษะการพูดจึงเป็นทักษะที่สำคัญสำหรับบุคคลในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ในการประกอบอาชีพธุรกิจต่าง ๆ ในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ทักษะการพูดจึงนับได้ว่าเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นมาก เพราะผู้ที่พูดได้ย่อมสามารถฟังผู้อื่นได้เข้าใจ และจะช่วยให้อ่านและเขียนง่ายขึ้นด้วย อย่างไรก็ตาม ทักษะการพูดเป็นทักษะทางภาษาที่ซับซ้อนและเกิดจากการฝึกฝนเป็นเวลานาน ไม่ใช่เกิดจากการเข้าใจและจดจำ สรุปว่าทักษะการพูดคือความสามารถในการ

สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต้องสามารถพูดให้ผู้อื่นเข้าใจ นอกจากนั้นยังต้องพูดให้เหมาะสมกับสังคมและวัฒนธรรมด้วย แต่ปัจจุบัน จากผลการวิจัยพบว่าความสามารถในการพูดภาษาต่างประเทศของนักศึกษาอยู่ในระดับต่ำและประสบปัญหาด้านความเข้าใจเหตุการณ์ที่พูด ซึ่งจากประสบการณ์ของผู้วิจัยในการสอนนักศึกษาต่างคณะ พบว่า นักศึกษาที่ไม่ได้เรียนภาษาฝรั่งเศสในฐานะวิชาเอก ไม่ค่อยได้มีโอกาสใช้ภาษาฝรั่งเศสในการพูดสื่อสารทั้งในและนอกชั้นเรียน จึงขาดแรงจูงใจในการเรียนและคิดว่าวิชาภาษาต่างประเทศเป็นวิชาที่น่าเบื่อ เรียนแล้วไม่เข้าใจ จึงไม่ชอบเรียน ยิ่งภาษาฝรั่งเศสด้วยแล้ว เป็นเรื่องไกลตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อผู้วิจัยได้สังเกตการณ์กลุ่มนักศึกษาวิชาเอกการจัดการการท่องเที่ยว คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ซึ่งได้เลือกเรียนวิชาภาษาฝรั่งเศสเป็นวิชาโท พบว่า นักศึกษาวิชาเอกการจัดการการท่องเที่ยวยังไม่สามารถสื่อสารด้วยภาษาฝรั่งเศสได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ อาจเกิดจากสาเหตุหลายประการ เช่น การออกเสียงภาษาฝรั่งเศสนั้นแตกต่างจากการออกเสียงด้วยภาษาอังกฤษที่นักศึกษาคุ้นเคย การขาดความมั่นใจในการออกเสียงภาษาฝรั่งเศส หรืออาจเกิดจากบุคลิกลักษณะนิสัยของนักศึกษาไทยที่ไม่กล้าแสดงออก เินอาย ซึ่งอาจส่งผลให้การเรียนการสอนเป็นไปในลักษณะเป็นฝ่ายรับข้อมูลไว้ฝ่ายเดียว ปัญหาอีกประการหนึ่งที่อาจเกิดขึ้นได้คือ ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ไม่เหมาะสมขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายให้กับผู้เรียน ไม่มีความถนัดและไม่มีโอกาสพัฒนาทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง ใช้เทปบันทึกเสียงในห้องเรียนน้อยมากในการสอนทักษะการฟังและการพูด แต่ใช้หนังสือประกอบการสอนมากที่สุดและขาดความรู้เกี่ยวกับการใช้และผลิตอุปกรณ์การสอน (พันธณี วิทโคต, ๒๕๕๖)

ในการเรียนภาษาต่างประเทศเช่นภาษาฝรั่งเศส ทักษะการพูดน่าจะเป็นทักษะที่ผู้เรียนมุ่งหวังที่จะให้

ประสบความสำเร็จ เพราะการเรียนรู้ภาษาใดก็ตาม หากสามารถสื่อสารด้วยการพูดสนทนาในชีวิตประจำวันได้ ถือว่าเป็นการใช้ประโยชน์จากการเรียนภาษานั้น ๆ ได้ มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง นอกจากนี้ ตามหลักธรรมชาติการเรียนรู้ภาษา ทักษะการพูดเป็นทักษะพื้นฐานในการรับข้อมูลและถ่ายทอดความรู้ลึกลงใจคิดให้ผู้อื่นรับรู้และเข้าใจ ดังนั้นผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝนอย่างเพียงพอที่จะสามารถสื่อความหมายได้อย่างถูกต้องเหมาะสมก่อนทักษะการอ่านและการเขียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และเข้าใจได้ด้วยตนเอง โดยเน้นกิจกรรมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติเป็นอีกวิธีสอนหนึ่งที่จะให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเกิดความสนุกสนานและเพลิดเพลิน ดังที่ ระวีวรรณ วุฒิประสิทธิ์ (๒๕๓๐ : ๗๔) กล่าวว่าไว้ว่าการสอนแบบการแสดงบทบาทสมมติเป็นการสอนที่กำหนดให้ผู้เรียนแสดงบทบาทตามที่สมมติขึ้นเทียบเคียงกับสภาพที่เป็นจริง ตามลักษณะที่ผู้แสดงบทบาทเข้าใจ เพื่อให้ผู้ดูเกิดความรู้ ความเข้าใจในสิ่งที่เกิดขึ้น หลักสำคัญของการสอนแบบนี้ คือ ผู้สอนจะสร้างปัญหาให้ผู้เรียนได้คิดและให้ผู้เรียนแก้ปัญหาเหล่านั้น ๆ ให้ได้ด้วยตนเอง วิธีสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติจึงนับว่าเป็นวิธีการฝึกการแก้ปัญหาและการตัดสินใจวิธีหนึ่ง ยิ่งไปกว่านั้นยังเป็นวิธีการที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การเอาใจเขามาใส่ใจเรา เกิดความเข้าใจในความรู้สึกและพฤติกรรมทั้งของตนเองและผู้อื่นหรือเกิดความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับบทบาทสมมติที่ตนแสดงและยังช่วยให้ผู้เรียนได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่เหมาะสม ได้ฝึกการใช้ความรู้ความคิดในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ และยังช่วยทำให้การเรียนการสอนมีความใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริงมากขึ้น ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ อารมณ์ ใจเที่ยง, (๒๕๕๐). ทิศนา ขัมมณี, (๒๕๕๐). จากข้อดีของการเรียนการสอน

ภาษาต่างประเทศด้วยการแสดงบทบาทสมมติที่กล่าวมา อาจกล่าวได้ว่า การแสดงบทบาทสมมติเป็นกิจกรรมที่มีคุณค่าในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ เพราะเป็นวิธีกระตุ้นสถานการณ์ในชีวิตจริงให้เกิดขึ้นภายในห้องเรียน ภายใต้เงื่อนไขที่มีการควบคุมไว้ ผู้เรียนจะต้องใช้ภาษาในการสื่อสารเหมือนกับกำลังเผชิญสถานการณ์นั้นในชีวิตจริง และต้องปฏิบัติตามสัมพันธ์กับผู้อื่น ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นว่า น่าจะเป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันในบริบทของประเทศไทยได้อย่างดี ช่วยให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสได้ จึงสนใจที่จะศึกษาและพิสูจน์แนวคิดดังกล่าวกับนักศึกษาที่เรียนวิชาภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสาร ๑ (FREN 1701) ในมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม โดยผู้วิจัยเจาะจงศึกษากลุ่มนักศึกษาวิชาเอกการจัดการการท่องเที่ยว คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

วัตถุประสงค์การวิจัย

๑. เพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสด้วยการแสดงบทบาทสมมติ สำหรับนักศึกษาวิชาเอกการจัดการการท่องเที่ยว คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

๒. เพื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาด้วยนวัตกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

นิยามศัพท์

๑. การพัฒนาทักษะการพูด (Le Développement de la Compétence communicative en Expression orale en français) หมายถึง กระบวนการในการเรียนการสอนทักษะการพูดซึ่งในการวิจัยครั้งนี้มี ๕ ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นเตรียมการสอน ขั้นดำเนินการสอน ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และขั้นสรุป

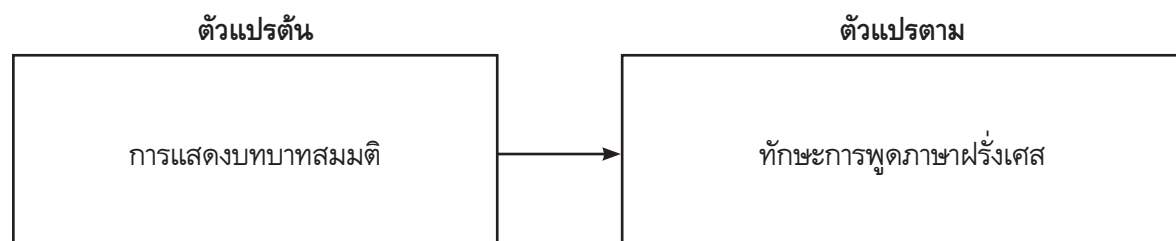
๒. แบบฝึกทักษะ (Leçons) หมายถึง บทเรียน เพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ด้วยการแสดงบทบาทสมมติ ประกอบไปด้วย ๕ แบบฝึก ได้แก่ เรื่องการแนะนำตนเองและการแนะนำเพื่อน ให้รู้จักกัน การถาม-ตอบเกี่ยวกับเวลา การถาม-ตอบ เกี่ยวกับราคาสินค้า การถาม-ตอบเกี่ยวกับดินฟ้าอากาศ และการถาม-ตอบเกี่ยวกับทิศทางและสถานที่

๓. ภาษาฝรั่งเศส (Français) หมายถึง ภาษาฝรั่งเศสที่ใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวันในประเทศฝรั่งเศส

๔. การแสดงบทบาทสมมติ (Simulation) หมายถึง กิจกรรมการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันด้วยการแสดงบทบาทสมมติ จำนวน ๕ สถานการณ์ ได้แก่ การแนะนำตนเอง และการแนะนำเพื่อนให้รู้จักกัน การถาม-ตอบเกี่ยวกับเวลา การถาม-ตอบเกี่ยวกับราคาสินค้า การถาม-ตอบเกี่ยวกับดินฟ้าอากาศ และการถาม-ตอบเกี่ยวกับทิศทางและสถานที่

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสด้วยการแสดงบทบาทสมมติ สำหรับนักศึกษาวิชาเอกการจัดการการท่องเที่ยว คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดของโครงการวิจัย ดังแผนผังดังนี้

ภาพที่ ๑ กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสด้วยการแสดงบทบาทสมมติ สำหรับนักศึกษาวิชาเอกการจัดการการท่องเที่ยว คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ความหมายของการแสดงบทบาทสมมติ

ทิศนา ขัมมณี (๒๕๕๐ : ๓๕๘) กล่าวถึงวิธีสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ คือ กระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตาม

วัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยการให้ผู้เรียนสวมบทบาทในสถานการณ์ซึ่งมีความใกล้เคียงกับความเป็นจริง และแสดงออกมาตามความรู้สึกนึกคิดของตน และนำเอาการแสดงออกของผู้แสดง ทั้งทางด้านความรู้ ความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมที่สังเกตพบมาเป็นข้อมูลในการอธิบาย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ ส่วน อาภรณ์ ใจเที่ยง (๒๕๕๐ : ๑๖๐) อธิบายถึงวิธีสอนโดยใช้บทบาทสมมติว่า หมายถึง วิธีสอนที่ผู้สอนสร้างสถานการณ์และบทบาทสมมติขึ้นจากความเป็นจริงมาให้ผู้เรียนได้แสดงออกตามที่ผู้เรียนคิดว่าควรจะเป็น ผู้สอนจะใช้การแสดงออกทั้งทางด้านความรู้ ความคิด และพฤติกรรมของผู้แสดง

มาเป็นพื้นฐานในการให้ความรู้และสร้างความเข้าใจแก่ผู้เรียน อันจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาสาระของบทเรียนอย่างลึกซึ้งและรู้จักปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ วราภรณ์ ศุภาลย์ (๒๕๓๖, หน้า ๓๕ อ้างอิงใน กรมวิชาการ, ๒๕๔๓ ข, หน้า ๑๘) กล่าวว่า การสอนแบบแสดงบทบาทสมมติเป็นวิธีสอนที่ผู้สอนกำหนดหัวข้อเรื่องปัญหาต่าง ๆ หรือสร้างสถานการณ์ขึ้นมาให้คล้ายกับสภาพความเป็นจริงแล้วให้ผู้เรียนได้เตรียมการล่วงหน้า แล้วจึงแสดงบทบาทตามที่สมมติขึ้นมา อันเป็นแนวทางที่สามารถนำไปแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่อาจจะประสบในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ผู้เรียนก็สามารถแสดงบทบาทในชั้นเรียน โดยไม่มีการเตรียมตัวล่วงหน้า ดังที่ อินทรา บุญยาทร (๒๕๔๒ : ๙๘) ได้อธิบายเพิ่มเติมว่า การสอนด้วยบทบาทสมมติ หมายถึง วิธีสอนที่ผู้สอนสร้างสถานการณ์และบทบาทสมมติขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงออกตามที่ตนคิดว่าควรจะเป็น โดยแสดงออกทั้งทางด้านความรู้ ความคิด และพฤติกรรม เพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ ดังนั้น อาจกล่าวสรุปได้ว่าการสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ หมายถึง วิธีสอนที่ผู้สอนกำหนดหัวข้อเรื่องหรือปัญหาต่าง ๆ หรือสร้างสถานการณ์ขึ้นมาให้มีความใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริง และให้ผู้เรียนได้เตรียมการล่วงหน้า แล้วจึงแสดงบทบาทตามที่สมมติขึ้น ๆ ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ เพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงออกทั้งด้านความรู้ ความคิด ที่คิดว่าตนควรจะเป็น ซึ่งอาจใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันต่อไปได้

อื่นหรือเกิดความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับบทบาทสมมติที่ตนแสดง ซึ่งสอดคล้องกับระวีวรรณ วุฒิประสิทธิ์ (๒๕๓๐ : ๗๔-๗๕) ที่ได้อธิบายไว้ว่าจุดมุ่งหมายในการใช้บทบาทสมมติในการสอนคือเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเจตคติและความคิดต่าง ๆ ได้กว้างขวางขึ้น เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์ต่าง ๆ ของสังคมได้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นการเตรียมผู้เรียนในการปฏิบัติในสถานการณ์จริง และฝึกความเป็นผู้นำและทักษะทางสังคมให้แก่ผู้เรียน สอดคล้องกับ อินทรา บุญยาทร (๒๕๔๒ : ๙๘-๙๙) ที่อธิบายถึงความมุ่งหมายของการสอนด้วยการใช้บทบาทสมมติว่าทำให้ผู้เรียนเข้าใจในพฤติกรรมและความรู้สึกของผู้อื่น ฝึกการใช้ความรู้ ความคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา และการตัดสินใจ มีความกล้าที่จะแสดงออก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อมีการจัดการเรียนการสอนที่มีความใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด และยังสอดคล้องกับ สุพิน บุญชูวงศ์ (๒๕๔๔ : ๖๗) ที่ได้อธิบายถึงความมุ่งหมายของการสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติว่าเพื่อฝึกให้นักเรียนทำงานร่วมกัน กล้าแสดงออก นอกจากนี้ยังฝึกการแก้ปัญหาอีกด้วย จึงสรุปได้ว่า การสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ คือ มุ่งฝึกการทำงานร่วมกัน กล้าคิด กล้าแสดงออกในการแก้ปัญหา การตัดสินใจ ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหามากยิ่งขึ้น ลดความตึงเครียด เพราะเป็นการสอนที่ใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด

องค์ประกอบของการสอนแบบบทบาทสมมติ

Paulston (๑๙๗๙ : ๑๙-๒๑ อ้างอิงใน อติศา เบญจรัตนานนท์ และ สุชาดา แก้วประถม, ๒๕๕๒) กล่าวว่า การแสดงบทบาทสมมติมีองค์ประกอบสำคัญ ๔ ประการ ที่ผู้สอนควรคำนึงถึง ได้แก่

๑. สถานการณ์ (Setting) เป็นสถานที่และเวลาที่บทบาทสมมติเกิดขึ้น รวมถึงสิ่งหรืองานที่ผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนทำหรือปฏิบัติให้สำเร็จ จะมีความ

จุดมุ่งหมายของการสอนโดยการแสดงบทบาทสมมติ

ทิศนา แคมมณี (๒๕๕๐ : ๓๕๘) กล่าวว่าวิธีสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติเป็นวิธีการที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การเอาใจเขามาใส่ใจเรา เกิดความเข้าใจในความรู้สึกและพฤติกรรมทั้งของตนเองและผู้

ยากง่ายตามระดับของผู้เรียน เช่น แสดงบทบาทสมมติ เกี่ยวกับการรับโทรศัพท์ การจ่ายตลาด ในส่วนนี้หากมีข้อมูลเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมหรือธรรมเนียมปฏิบัติ ผู้สอนก็สามารถสอดแทรกเพิ่มเติมได้

๒. บทบาท (Role) เป็นการกำหนดตัวละครที่ผู้เรียนได้รับ โดยผู้เรียนจะต้องมีความเข้าใจในบทบาทของตัวละครนั้น ๆ เช่น พนักงานรับโทรศัพท์กับลูกค้า แม่ค้ากับคนเข็นผัก คนขับรถแท็กซี่กับผู้โดยสาร

๓. ส่วนวนที่นำมาใช้ในการแสดงบทบาทสมมติ (Useful Expression) ซึ่งหมายถึงคำศัพท์เฉพาะ ส่วนวน วลี โครงสร้างทางไวยากรณ์ และรูปแบบของภาษาที่นำมาใช้ในการแสดงบทบาทสมมติ เช่น Can I help you? Here is your change.

๔. ความรู้พื้นฐานทั่วไป (Background Knowledge) ในกรณีที่ผู้เรียนต้องแสดงบทบาทสมมติในสิ่งที่ผู้เรียนยังมีความรู้ไม่เพียงพอ ผู้สอนจำเป็นต้องให้ความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวกับสถานการณ์ในการแสดงแก่ผู้เรียน เช่น มารยาทในการรับโทรศัพท์ การกล่าวต้อนรับที่สนามบิน วัฒนธรรมในการติดต่อสื่อสารและการทักทายในแต่ละสถานการณ์ของแต่ละประเทศ (Paulston, ๑๙๗๙ : ๑๙-๒๑ อ้างถึงใน อติศา เบญจรัตน์ นนท์ และ สุชาดา แก้วประถม, ๒๕๕๒)

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้

ทิศนา แคมมณี (๒๕๕๐ : ๓๕๘-๓๕๙) อธิบายขั้นตอนสำคัญของการสอนไว้ดังนี้

๑. ผู้สอน/ผู้เรียน นำเสนอสถานการณ์สมมติและบทบาทสมมติ
๒. ผู้สอน/ผู้เรียนเลือกผู้แสดงบทบาท
๓. ผู้สอนเตรียมผู้สังเกตการณ์
๔. ผู้เรียนแสดงบทบาท และสังเกตพฤติกรรมที่แสดงออก
๕. ผู้สอนและผู้เรียน อภิปรายเกี่ยวกับความรู้สึก ความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมที่แสดงออกของผู้แสดง
๖. ผู้สอนและผู้เรียนสรุปการเรียนรู้ที่ได้รับ

๗. ผู้สอนประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน บุญชม ศรีสะอาด (๒๕๕๑ อ้างถึงใน กรมวิชาการ, ๒๕๕๕) ได้เสนอแนะเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการสอนโดยการแสดงบทบาทสมมติ ไว้ดังนี้

๑. ผู้สอนควรชี้แจงจุดประสงค์ของการแสดงบทบาทสมมติและสิ่งที่ต้องการให้ผู้สังเกตศึกษาจากการแสดงบทบาทสมมตินั้น

๒. ผู้สอนต้องเตรียมสถานการณ์และมีคำอธิบายสถานการณ์ให้ชัดเจนสำหรับผู้แสดงบทบาทแต่ละคน ซึ่งต้องจำลองสถานการณ์ที่ตนต้องแสดงบทบาทให้แม่นยำและเข้าใจบทบาทของตน

๓. ควรให้เวลาในช่วงสั้น ๆ สำหรับผู้แสดงบทบาทสมมติได้ซักซ้อมและเตรียมการ

๔. ในการแสดงบทบาทสมมติจะต้องมีบรรยากาศที่เสรีและความรู้สึกปลอดภัย

๕. หลังจากการแสดงบทบาทสมมติควรมีการอภิปรายถึงพฤติกรรมที่แสดงและประเมินผลการปฏิบัติของผู้เรียน โดยใช้คำถาม เช่น แต่ละคนแสดงบทบาทได้สมจริงเพียงใด มีความแตกต่างของบทบาทที่แสดงในทางใด การแสดงบทบาทเปลี่ยนแปลงแนวคิดของท่านเกี่ยวกับตัวละครที่แสดงอย่างไร อะไรคือจุดประสงค์ของการแสดงบทบาทสำหรับบทเรียนนี้เป็นต้น

ข้อดีและข้อจำกัดของวิธีสอนโดยใช้บทบาทสมมติ

สามารถ คงสะอาด (๒๕๓๕ : ๕๒) กล่าวถึงข้อดีและข้อจำกัดของการสอนแบบบทบาทสมมติไว้ดังนี้

- ข้อดี
๑. ฝึกให้นักเรียนได้แสดงออกในทางที่เหมาะสม
 ๒. ช่วยให้นักเรียนมีทักษะ มีไหวพริบ และกล้าที่จะตัดสินใจ
 ๓. ช่วยให้นักเรียนมีความใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นคนอื่น
 ๔. ทำให้บทเรียนสนุกสนาน มีชีวิตชีวา
 ๕. เป็นการเรียนที่นักเรียนได้มีส่วนร่วม

ข้อจำกัด

๑. การสอนแบบบทบาทสมมติ ถ้าครูกำหนดตัวผู้แสดงไม่เหมาะสมกับบทจะได้ผลไม่ดีเท่าที่ควร หรือบางครั้งอาจจะเสียเวลามากเกินความจำเป็น เช่น ในกรณีที่เด็กซื่ออายุไม่กล้าแสดงนั้น ครูจะต้องพิจารณาผู้แสดงด้วย

๒. การวิจารณ์หลังการแสดง ถ้าครูวิจารณ์ตัวบุคคล จะทำให้นักเรียนเกิดความน้อยใจและไม่กล้าแสดงในคราวต่อไป

สรุปได้ว่า การเรียนการสอนภาษาด้วยการแสดงบทบาทสมมติ นั้น มีทั้งข้อดีและข้อจำกัดของวิธีสอน โดยใช้การบทบาทสมมติ ทั้งนี้ ผู้สอนจะต้องใช้ดุลยพินิจในการนำกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติมาใช้ในชั้นเรียนให้เกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุดและตอบรับจุดประสงค์ที่ได้ตั้งไว้

ความหมายของทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศส

การพูดเป็นการเปล่งเสียงออกมาเป็นภาษาเพื่อถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก หรือความต้องการของผู้พูดไปยังผู้ฟัง การพูดเป็นพฤติกรรมทางภาษาที่ควบคู่ไปกับการฟังเพื่อการสื่อความหมายระหว่างมนุษย์ การพูดที่ดี คือ การใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง รวมทั้งกิริยาอาการต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อถ่ายทอด ความรู้ ความคิด ความรู้สึก ความต้องการ ทักษะและประสบการณ์ที่เป็น

ประโยชน์ให้ผู้ฟังได้รับรู้และก่อให้เกิดการตอบสนองตรงตามที่ต้องการ ผู้พูดจึงต้องรู้จักใช้ภาษา อากัปกริยา ท่าทาง และบุคลิกภาพของตน เพื่อถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ตลอดจนทัศนคติของตนไปสู่ผู้ฟังให้ดีที่สุด การพูดจึงเป็นการสื่อสารสองทาง คือ มีทั้งผู้พูดและผู้ฟัง เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ การพูดต้องมีหลักเกณฑ์และวิธีการต่าง ๆ ที่ใช้สอน ถ่ายทอดปฏิบัติ ผึกฝน เช่นเดียวกับหลักวิชาแขนงอื่น ๆ และการพูดเป็นเรื่องของทักษะและความสามารถพิเศษเฉพาะบุคคล ดังนั้น ในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ เช่น ทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศส นอกจากผู้เรียนจะเปล่งเสียงออกมาเป็นภาษาเพื่อถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก หรือความต้องการของตนไปยังผู้ฟังแล้ว ยังต้องฝึกการใช้ภาษาฝรั่งเศสในบทสนทนาที่ใกล้เคียงกับสถานการณ์จริง ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนใช้ภาษาฝรั่งเศสได้อย่างคล่องแคล่ว ถูกต้อง และเหมาะสม กิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติเป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่เสริมสร้างประสบการณ์และความรู้ใหม่ ๆ ให้ผู้เรียนมีโอกาสร่วมกิจกรรมภาษาฝรั่งเศสที่หลากหลายน่าสนใจและเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินในการเรียน อันส่งผลให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจและทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาฝรั่งเศสมากขึ้น

สำหรับเกณฑ์ที่ใช้วัดระดับทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศส ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์การประเมินทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศส ดังนี้

ระดับคะแนน ประเด็น การประเมิน	๔	๓	๒	๑
ความถูกต้อง	ออกเสียงคำศัพท์และประโยคได้ถูกต้องตามหลักการออกเสียงออกเสียงเน้นหนักในคำ/ประโยคอย่างสมบูรณ์	ออกเสียงคำศัพท์และประโยคได้ถูกต้องตามหลักการออกเสียงมีเสียงเน้นหนักในคำ/ประโยคเป็นส่วนใหญ่	ออกเสียงคำศัพท์และประโยคได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่ ขาดการออกเสียงเน้นหนัก	ออกเสียงคำ/ประโยคไม่ถูกต้อง ทำให้สื่อสารไม่ได้

ระดับคะแนน ประเด็น การประเมิน	๔	๓	๒	๑
ความคล่องแคล่ว	พูดต่อเนื่องไม่ติดขัด พูดชัดเจนทำให้สื่อสาร ได้	พูดตะกุกตะกักบ้าง แต่ยังพอสื่อสารได้	พูดเป็นคำ ๆ หยุด เป็นช่วง ๆ ทำให้ สื่อสารได้ไม่ชัดเจน	พูดได้บางคำ ทำให้ สื่อความหมายไม่ได้
การแสดงท่าทาง/ น้ำเสียงประกอบการพูด	แสดงท่าทางและพูด ด้วยน้ำเสียงเหมาะสม กับบทบรรยาย	พูดด้วยน้ำเสียงเหมาะ สมกับบทบรรยาย แต่ ไม่มีท่าทางประกอบ	พูดเหมือนอ่าน ไม่เป็นธรรมชาติ	พูดได้น้อยมาก

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๑-๑๒	ดีมาก
๙-๑๐	ดี
๗-๘	พอใช้
๕-๖	ควรปรับปรุง
๓-๔	ตก

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ขึ้นไป

สรุป ☐ ผ่าน ☐ ไม่ผ่าน

วิธีดำเนินการวิจัย

๑. กลุ่มเป้าหมาย

นักศึกษาระดับปริญญาตรีเอกการศึกษาระดับโท สาขา ๒ คณะ
วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษมที่
ลงทะเบียนเรียนรายวิชา ภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสาร ๑
(FREN 1701) ในภาคเรียนที่ ๒ ปี การศึกษา ๒๕๕๗

๒. เครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ทั้งหมด ๒
ชนิด คือ ๑) แผนการสอนการพัฒนาทักษะการพูด
ภาษาฝรั่งเศสโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ ๒) แบบ
ทดสอบสำหรับการวัดทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศส ซึ่ง
เครื่องมือแต่ละชนิดมีรายละเอียดดังนี้ คือ

๑) แผนการสอนการพัฒนาทักษะการพูด
ภาษาฝรั่งเศสโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติเป็น
แผนการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นตามรูปแบบการ
จัดกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาทักษะ

การพูดภาษาฝรั่งเศส จำนวน ๕ สถานการณ์ ได้แก่
การแนะนำตนเองและการแนะนำเพื่อนให้รู้จักกัน
การถาม-ตอบเกี่ยวกับเวลา การถาม-ตอบเกี่ยวกับ
ราคาสินค้า การถาม-ตอบเกี่ยวกับดินฟ้าอากาศ และ
การถาม-ตอบเกี่ยวกับทิศทางและสถานที่

๒) แบบทดสอบสำหรับการวัดทักษะการ
พูดภาษาฝรั่งเศส ก่อนและหลังการเรียน จำนวน
๕๐ ข้อ

การสร้างเครื่องมือทั้ง ๒ ชนิด

มีรายละเอียดการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

๑. การสร้างแผนการสอนการพัฒนาทักษะการ
พูดภาษาฝรั่งเศสโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ มี
ขั้นตอนการสร้างดังนี้

๑.๑ ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสและการจัดกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติ

๑.๒ ศึกษาอธิบายรายวิชาภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสาร ๑ (FREN 1701) และเลือกเนื้อหาจากบทเรียนที่หลักสูตรกำหนดไว้

๑.๓ สร้างแผนการสอนการพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติจำนวน ๕ สถานการณ์

๑.๔ นำแผนการสอนการพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติจำนวน ๕ สถานการณ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและแก้ไข

๑.๕ นำแผนการสอนการพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติจำนวน ๕ สถานการณ์ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและแก้ไขมาปรับปรุงให้ถูกต้องและเหมาะสม

๑.๖ นำแผนการสอนการพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติจำนวน ๕ สถานการณ์ที่ปรับปรุงแล้วไปใช้สอนนักเรียนจนครบทั้ง ๕ แผน

๒. การสร้างแบบทดสอบสำหรับการวัดทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติก่อนและหลังการเรียน มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือดังนี้

๒.๑ ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ

๒.๒ ศึกษาหลักสูตรรายวิชาภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสาร ๑ (FREN 1701)

๒.๓ สร้างตารางวิเคราะห์ข้อสอบ (Table of specifications) จาก ๕ สถานการณ์

๒.๔ สร้างแบบทดสอบวัดทักษะภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสาร จำนวน ๕๐ ข้อ

๒.๕ นำแบบทดสอบวัดทักษะภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสาร จำนวน ๕๐ ข้อไปขอความเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงภายในของแบบทดสอบ

๒.๖ นำแบบทดสอบวัดทักษะภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารมาแก้ไขปรับปรุงตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

วิธีการพัฒนา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้มาโดยวิธีเจาะจง คือ นักศึกษาวิชาเอกการจัดการการท่องเที่ยว คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ในภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๕๗ จำนวนทั้งหมด ๑๒ คน เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ ได้แก่ กิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติจำนวน ๕ สถานการณ์ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา และแบบสอบถามระดับความพึงพอใจของนักศึกษา ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบก่อนเรียน และทดลองพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสด้วยการแสดงบทบาทสมมติ ทั้ง ๕ สถานการณ์ หลังการพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสด้วยการแสดงบทบาทสมตินักศึกษาทำแบบฝึกหัดท้ายบท ผู้วิจัยได้นำผลคะแนนที่ได้จากแบบฝึกหัดทั้ง ๕ สถานการณ์มาหาค่าเฉลี่ยและเปรียบเทียบกับคะแนนจากการทำการทดสอบหลังเรียนซึ่งเป็นข้อสอบชุดเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียนเพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการพูด และใช้แบบสอบถามวัดระดับความพึงพอใจของนักศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

นวัตกรรม

กิจกรรมการพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสด้วยการแสดงบทบาทสมมติ จำนวน ๕ สถานการณ์ ได้แก่

๑. การแนะนำตนเองและการแนะนำเพื่อนให้รู้จักกัน

๒. การถาม-ตอบเกี่ยวกับเวลา
๓. การถาม-ตอบเกี่ยวกับราคาสินค้า
๔. การถาม-ตอบเกี่ยวกับดินฟ้าอากาศ
๕. การถาม-ตอบเกี่ยวกับทิศทางและสถานที่

การเก็บข้อมูล

๑. นำแบบทดสอบก่อนเรียนไปให้นักศึกษาทำการทดสอบแล้วเก็บรวบรวมคะแนน
๒. นำแบบทดสอบหลังเรียนไปให้นักเรียนได้ทำการทดสอบแล้วเก็บรวบรวมคะแนน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสด้วยการแสดงบทบาทสมมติของนักศึกษาจำนวน ๑๒ คน ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

ตอนที่ ๑ ผลประสิทธิภาพของการพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสด้วยการแสดงบทบาทสมมติของนักศึกษาจำนวน ๑๒ คน

ตอนที่ ๒ ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสด้วยการแสดงบทบาทสมมติของนักศึกษาจำนวน ๑๒ คน

ตารางที่ ๑ ประสิทธิภาพของการพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสด้วยการแสดงบทบาทสมมติของนักศึกษาจำนวน ๑๒ คน

นักศึกษาคนที่	แบบฝึกหัดคะแนน (๕๐)	ร้อยละ (%)	ผ่าน/ไม่ผ่าน	แบบทดสอบคะแนน (๕๐)	ร้อยละ (%)	ผ่าน/ไม่ผ่าน
๑	๔๐	๘๐	+	๔๐	๘๐	+
๒	๔๑	๘๒	+	๔๒	๘๔	+
๓	๔๐	๘๐	+	๔๒	๘๔	+
๔	๔๒	๘๔	+	๔๔	๘๘	+
๕	๔๐	๘๐	+	๔๐	๘๐	+
๖	๔๑	๘๒	+	๔๒	๘๔	+
๗	๔๑	๘๒	+	๔๒	๘๔	+
๘	๔๓	๘๖	+	๔๕	๙๐	+
๙	๔๐	๘๐	+	๔๓	๘๖	+
๑๐	๔๑	๘๒	+	๔๒	๘๔	+
๑๑	๔๒	๘๔	+	๔๔	๘๘	+
๑๒	๔๓	๘๖	+	๔๕	๙๐	+
คะแนนเฉลี่ย (μ)	๔๑.๑๖	๘๒.๓๓	+	๔๒.๕๘	๘๕.๑๗	+

หมายเหตุ

- + หมายถึง ผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๘๐
- หมายถึง ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๘๐

จากตารางที่ ๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า เมื่อพิจารณาผลการพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศส ด้วยการแสดงบทบาทสมมติ ทั้ง ๕ สถานการณ์ โดยภาพรวม พบว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ย (μ) เท่ากับ ร้อยละ ๘๒.๓๓ หมายความว่า การพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศส ด้วยการแสดงบทบาทสมมติ ทั้ง ๕ สถานการณ์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และมีคุณภาพในการพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสของนักศึกษา และจากผลการทำแบบทดสอบภาษาฝรั่งเศส หลังการพัฒนาทักษะการพูดด้วยการแสดงบทบาทสมมติ โดยภาพรวม พบว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ย (μ) เท่ากับ

ร้อยละ ๘๕.๑๗ แสดงว่า แบบฝึกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ E1/E2 ตามเกณฑ์ ๘๐/๘๐ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, ๒๕๔๐: ๑๐๑-๑๐๒) เท่ากับ ๘๒.๓๓/๘๕.๑๗ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ ๘๐/๘๐ ที่ผู้วิจัยตั้งไว้ ซึ่งหมายความว่า นักศึกษาจำนวนทั้งหมด ๑๒ คน ได้รับการพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศส ด้วยการแสดงบทบาทสมมติโดยภาพรวมถูกต้อง ร้อยละ ๘๒.๓๓ ของการแสดงบทบาทสมมติ และทำแบบทดสอบฉบับสรุปหลังจากเรียนครบทั้ง ๕ สถานการณ์ แล้ว (Post test) ถูกต้องร้อยละ ๘๕.๑๗ ของแบบทดสอบ

ตารางที่ ๒ การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศส ด้วยการแสดงบทบาทสมมติของนักศึกษา จำนวน ๑๒ คน

นักศึกษา คนที่	แบบทดสอบ ก่อนเรียน คะแนน (๕๐)	ร้อยละ (%)	แบบทดสอบ หลังเรียน คะแนน (๕๐)	ร้อยละ (%)	(D)
๑	๒๑	๔๒	๔๐	๘๐	๓๘
๒	๒๒	๔๔	๔๒	๘๔	๔๐
๓	๒๕	๕๐	๔๒	๘๔	๓๔
๔	๒๔	๔๘	๔๔	๘๘	๔๐
๕	๒๐	๔๐	๔๐	๘๐	๔๐
๖	๒๑	๔๒	๔๒	๘๔	๔๒
๗	๒๕	๕๐	๔๒	๘๔	๓๔
๘	๒๖	๕๒	๔๕	๙๐	๓๘
๙	๒๔	๔๘	๔๓	๘๖	๓๘
๑๐	๒๒	๔๔	๔๒	๘๔	๔๐
๑๑	๒๕	๕๐	๔๔	๘๘	๓๘
๑๒	๒๕	๕๐	๔๕	๙๐	๔๐
คะแนนเฉลี่ย (μ)	๒๓.๓๓	๔๖.๖๖	๔๒.๕๘	๘๕.๑๗	๓๘.๕

หมายเหตุ

+ หมายถึง ผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๘๐

- หมายถึง ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๘๐

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า ๑) การพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสด้วยการแสดงบทบาทสมมติสำหรับนักศึกษาวิชาเอกการจัดการการท่องเที่ยว คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษมนี้มีประสิทธิภาพ เท่ากับ ๘๒.๓๓/๘๕.๑๗ ๒) นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นหลังจากได้รับการพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสด้วยการแสดงบทบาทสมมติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสด้วยการแสดงบทบาทสมมติ สำหรับนักศึกษาวิชาเอกการจัดการการท่องเที่ยว คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ช่วยทำให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นหลังจากได้รับการพัฒนาทักษะการพูดภาษาฝรั่งเศสด้วยการแสดงบทบาทสมมติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการสอนแบบแสดงบทบาทสมมติเป็นวิธีสอนที่ผู้สอนสร้างสถานการณ์ขึ้นมาให้คล้ายกับสภาพความเป็นจริงแล้วให้นักศึกษาได้เตรียมการล่วงหน้าก่อนการแสดงบทบาทตามที่สมมติขึ้นมา ซึ่งนักศึกษาสามารถใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่อาจจะประสบในชีวิตประจำวันได้ การนำกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้น ขึ้นอยู่กับบทบาทของผู้สอนเป็นสำคัญ ดังนั้น ผู้สอนต้องกำหนดเหตุการณ์หรือปัญหา แล้วนำไปเสนอแก่ผู้เรียนรวมทั้งเลือกตัวผู้แสดงเป็นผู้สรุปบทเรียนภายหลังจากการอภิปรายสิ้นสุดลง คอยช่วยเหลือในระหว่างปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน และต้องยอมรับพฤติกรรมหรือบทบาทที่ผู้เรียนแสดงออก ส่งเสริมให้กำลังใจแก่ผู้เรียนในการแสดงบทบาทสมมติ และช่วยชี้ประเด็นที่สำคัญ ๆ ในการเรียนรู้ รวมทั้งเสนอแนะแนวทางในการนำความสัมพันธ์

ระหว่างเรื่องที่เรียนไปแล้วกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม การเรียนการสอนที่ชัดเจนจะช่วยให้สิ่งที่เรียนรู้มีความหมายต่อผู้เรียน ดังเช่นที่ ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (๒๕๕๘: ๒๑) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนทำกิจกรรม ได้คิด พิจารณา อภิปรายซักถามร่วมกับครูและเพื่อน ๆ ในระหว่างเรียน ทุกคนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ทำให้ผลการเรียนรู้ชัดเจน เกิดการเรียนรู้ที่คงทนและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้ จึงสรุปได้ว่า การสอนโดยใช้บทบาทสมมติช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ได้ดี โดยผู้สอนใช้แนวทางการนำความสัมพันธ์ระหว่างเรื่องที่เรียนกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม ส่งเสริมให้เกิดการเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่เป็นองค์ความรู้ที่นักศึกษามองเห็นประโยชน์ในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ข้อสังเกต/ข้อเสนอแนะ

การให้นักศึกษาแสดงบทบาทสมมตินั้นมีวัตถุประสงค์ที่จะใช้บทบาทเป็นเครื่องมือในการดึงความรู้สึกลึกซึ้ง เจตคติต่าง ๆ ที่ซ่อนอยู่ในส่วนลึกของผู้แสดงออกมาเพื่อเป็นข้อมูลในการเรียนรู้ ดังนั้น การวิเคราะห์อภิปรายผลการแสดงครั้งนี้เป็นขั้นสำคัญมาก เพราะเป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ชัดเจนตามวัตถุประสงค์ เทคนิคที่สำคัญคือการสัมภาษณ์ความรู้สึกและความคิดของผู้แสดงและจดบันทึกไว้บนกระดาน ต่อจากนั้นจึงสัมภาษณ์ผู้สังเกตการณ์ถึงข้อมูลที่สังเกตได้ ผู้สอนควรจดบันทึกข้อมูลเหล่านี้บนกระดาน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเห็นประเด็นในการอภิปรายและสรุป ต่อจากนั้น จึงให้ทุกฝ่ายร่วมกันแสดงความคิดเห็นและสรุปประเด็นการเรียนรู้ (ทิศนา แคมมณี, ๒๕๕๐) นอกจากนี้ การอภิปรายควรมุ่งเน้นการซักถามในเรื่องของพฤติกรรมที่ผู้สวมบทบาทแสดงออกและความรู้สึกที่เป็นเหตุผลักดันให้เกิดการแสดงพฤติกรรมนั้นออกมา มุ่งประเด็นไปที่ว่าผู้แสดงได้แสดงพฤติกรรมอะไรบ้าง ทำไมจึงแสดงพฤติกรรมเช่นนั้น และพฤติกรรมนั้น

ก่อให้เกิดผลอะไรตามมา การอธิบายไม่ควรมุ่งประเด็นไปที่การแสดงของผู้สวมบทบาทว่าแสดงได้ดี-ไม่ดีเพียงใด เพราะนอกจากจะเป็นการอธิบายที่ผิดกับวัตถุประสงค์แล้ว ยังอาจทำให้ผู้แสดงเสียความรู้สึกได้ (ทิตนา เขมมณี, ๒๕๕๐) การให้นักศึกษาแสดงบทบาทสมมตินั้น ผู้สอนสามารถใช้เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนหรือผู้สอนสามารถใช้ประเมินผล

การเรียนรู้ด้านจิตพิสัย หรืออาจใช้ทั้งเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนและประเมินผลการเรียนรู้ด้านจิตพิสัยก็ได้ วิชาที่เหมาะสมสำหรับการสอนโดยการแสดงบทบาทสมมติ ได้แก่ สังคมศึกษา ภาษา ทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส วิชาที่ต้องการพัฒนาเจตคติให้แก่ผู้เรียนโดยเลือกสอนเพียงบางบทเรียนที่เหมาะสมกับการใช้วิธีการนี้

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๕๑). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑*. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๕๕). *แนวทางการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- การจัดการเรียนรู้แบบแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing) (๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๘). <https://www.gotoknow.org/posts/506108> <https://www.gotoknow.org/posts/506108>
- ชลลดา เอี่ยมโสภณ. (๒๕๕๒). การสอนแบบบทบาทสมมติ วิชาการชาย ๑ ของผู้เรียนระดับชั้น ปวช. ๑/๑-๑/๒ โรงเรียนชุมพรบริหารธุรกิจ. *วิจัยในชั้นเรียน*. ชุมพร: โรงเรียนชุมพร บริหารธุรกิจ.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (๒๕๕๘). *ศิลปะการสอนเพื่อผู้เรียนในศตวรรษที่ ๒๑*. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ: วีพริ้นท์.
- ทิตนา เขมมณี. (๒๕๕๐). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. (พิมพ์ครั้งที่ ๕). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (๒๕๕๑). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม ๑*. กรุงเทพฯ: สุวิริยาสาน.
- พันธณี วิหคโต. (๒๕๕๖). *การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ*. วารสารวิชาการ ๖, ๙ (ก.ย. ๒๕๕๖) ๒๔-๒๙. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- ระวีวรรณ วุฒิประสิทธิ์. (๒๕๓๐). *บทเรียนวิชาชุดครูทางวิทยุไปรษณีย์ชุดวิชาครู ระดับ พ.ม. วิชาหลักการสอน*. นครสวรรค์: ศูนย์การศึกษาสำหรับครูทางวิทยุไปรษณีย์.
- สามารถ คงสะอาด (๒๕๓๕ : ๕๒). *หลักการสอน*. สงขลา: วิทยาลัยครูสงขลา. (อัสสัณ).
- สมิตรา อังวัฒนกุล. (๒๕๔๐). *แนวคิดและเทคนิควิธีการสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมิตรา อังวัฒนกุล. (๒๕๔๐). *วิธีสอนภาษาอังกฤษ*. พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อดิศา เบญจรัตนานนท์ และ สุชาดา แก้วประถม. (๒๕๕๒). *กิจกรรมและสื่อเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ (Activities and Materials for Developing English Listening and Speaking Skills)*. วารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ ก.ค.-ธ.ค. ๒๕๕๒. หน้า ๑๗๓-๑๙๖.
- อารมณ์ ใจเที่ยง. (๒๕๕๐). *หลักการสอน*. (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- อินทรา บุญยาทร. (๒๕๕๒). *หลักการสอน*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.